

ВЛАДО ЛЮБЕНОВ
РОКЛЯ ЗА ДВАМА

chitanka.info

Аз бях на 40, а моите родители почти на 80. Все още бяха живи и здрави и двамата и живееха като младо семейство в голямата спалня на стария ни апартамент в центъра на София.

Аз обитавах северното крило с една малка стаичка и кухненски бокс до нея, съвсем достатъчно за един човек. И макар че отдавна си имах приятелка, моите родители очевидно не се притесняваха за моето семейно по-ложение, не ми натякваха, не ми досаждаха. Когато настанеше време за женене, аз първи щях да им кажа.

В големия хол се събирахме заедно много рядко, само когато имах настроение. Обикновено това ставаше по повод някакви техни годишнини — рождени дни и други такива дати. Въпреки голямото жилище, нашите доходи бяха по-малко от скромни — баща ми и майка ми живееха от пенсиите си, а аз поработвах сезонно тук-там и спестявах по нещо за зимата.

Но старите си живееха добре. Стаята им гледаше към голямата квартална черква и често ги виждах отдолу как стоят на балкончето и надблюдават живота и смъртта, които преминаваха през зеления просторен двор на храма. Кварталът беше богаташки и често виждахме изхвърлени по кофите скъпи букети цветя, кутии със сладки и други дреболии, които циганите като кълвачи редовно и старателно пробираха. Моите родители седяха край масичката с извитите крака и се грееха на отблясъците от златните стъкла на отсрещните кооперации, в които кубетата на църквата препращаха последните слънчеви лъчи.

В един такъв хубав следобеден ден една дълга бяла сватба изпълнила широкия двор на църквата, влязла, излязла, пошумяла и се разпръснала. Булката се преоб-лякла в черната лимузина в уличката и заминала веднага на сватбено пътешествие. Само един красив кашон бил оставен дискретно до кофите за боклук, така че де-журният мургав кълвач не успял да го зърне веднага. Това, разбира се, не убегнало от зорките, макар и с пердета, очи на старите, и майка ми като по-пъргава слязла веднага и тихомълком прибрала кашончето, облепено със сребриста хартия. Така никой не разбрал какво се е случило, а когато разбрали, било вече късно...

Малко по-късно аз се връщах от работа и носех една огромна диня в старата разтегателна мре жичка на майка ми, много подходяща за такива случаи. Погледнах по навик към полукръглото бал конче —

тях ги нямаше и това малко ме озадачи, но бързайки да разрежа динята, влязох и забравих да им се обадя.

В известен смисъл се притеснявах за това, че още съм ерген. Подозирах, че моите родители все още се на-дяваха да се ожения преди да умрат, и като си помислях, че тяхната сватба е продължила точно три минути в една пригодена за това тясна стая, боядисана със зелена блажна боя, че изобщо не е ставало дума за булчинска рокля, ритуали и излишества, а сватбеното им пътешествие е било до централна гара, където майка ми е поела към Перник, а баща ми към Димитровград, за да строят социализма, ме хващаше чувството за вина, че може би няма да могат да дойдат на пищната ми сватба. Точно затова и отлагах подсъзнателно сватбата, за да събера пари и да им напълня очите и сърцата.

Изглежда и родителите ми се бяха примирили и живееха в своя си щастлив свят, ръка за ръка, рамо до рамо, както могат да живеят само старците съпрузи, доживели до пределна възраст. Знаех, че умрели единият, то и другият бързо ще го последва и непрекъснато треперех над тяхното здраве. Изглежда, че и те го усещаха и се пазеха като птички една друга, един друг се хранеха и обличаха и поддържаха с любов.

Затова и сега разрязах половината диня, но не им я нарязвах в чинията. Знаех, че майка ми щеше да стори това, докато баща ми подреди масата в хола. Тия дни приближаваше някаква годишнина от тяхната сватба и те бяха изключително нежни и внимателни един към друг с приближаването на деня и часа на събитието.

Сложих половината диня в една тава и приближих към тяхната стая. Извиках: „Мамо, донесъл съм ви диня“, оставих я на масата и си тръгнах, но нещо ме озадачи. От стаята им идваше странен мирис на парфюм, непривично нежен и лек. Приближих и едва не надникнах през ключалката: едно шумолене, триене, трептене и шептене се носеше отвътре, излизаше едвам през про-цепите под вратата и се смесваше с тънкия фин мирис, който определено не бях подушвал в тази къща от го-дини.

Погледнах в коридора — нямаше други обувки, освен нашите, значи нямаха гости.

Върнах се в хола. Беше ми неудобно да шпионирам моите родители. Постоях, почаках и се прибрах в стаята. Дали от изядената

диня или от дневната умора, но съм заспал излегнат на диването. Когато се събудих, вече беше единадесет часа вечерта.

Излязох на балкончето. Прожекторите осветяваха кубетата на църквата и тяхната зеленина се смесваше със зеленината и дъха на липите. Изпитах чувството, че не те, а църквата ухае на липа. Седнах в стола на баща ми, после в тоя на майка ми. Представих си ги млади в изтъркани бледо кафяви работнически дрехи, но после осъзнах, че това е цвета от старите ленти, когато още нямаше цветно кино и които съм гледал по кинопрегле-дите. Разбира се, че са се обличали цветно, а на сватбите тогава е имало много пъстри цветя и бели рокли. Отбелязах си на ум да се обадя на Бистра и да поговорим за нашата сватба, щях да взема пари назаем.

Задуха лек ветрец откъм храма. Гълъбите спяха на отсрещните покриви, но аз знаех, че при шум на линейки или мотори те се събуждаха и излитаха в небето.

Тръгнах да се прибирам и тогава видях — прозорецът на стаята им светеше. Баща ми и майка ми не спяха! Загложди ме жестоко любопитство. Влязох на пръсти в хола и доближих до тяхната стая. Пак същото шумолене и трептене като от кацащи гълъби. Тогава се сетих. Взех бинокъла и тихо излязох от апартамента. Кооперацията от среща гледаше точно в тяхната стая. От дете не бях се качвал на последния етаж, но сега щях да го направя. Дано само не са спуснали пердето. Пък и защо ли да го правят. Нямаше от кого да се крият.

Стълбите бяха стръмни, като във всички стари кооперации в София и на четвъртия етаж вече дишах тежко. Едно куче ме усети и залая зад някаква врата. Само това липсваше — да отворят и ме хванат — един вманиачен и опасен воайор с бинокъл в ръка в полунощ в тая грандоманска кооперация. Но никой не отвори. Клекнах зад един изхвърлен фикус и насочих бинокъла.

Първо видях размазания гръб на баща ми и сиво-побелелите му коси, които майка ми редовно подстригваше. Беше се навел над нея и нещо правеше. Фокусирах обектива. „Хайде, татко, дръпни се, де!“, прошепнах и той сякаш ме чу. Тогава видях и майка ми. Беше в ослепително бяла и нежна булчинска рокля, сребърното було падаше на раменете ѝ, а белите ѝ коси изглеждаха на светлината на лампата като руси. Сякаш роклята беше ушита тъкмо за нея. Беше събула старите оръфани чехли и трептеше боса пред огледалото. После се

завъртя щастливо, залитна, препъна се и падна в обятията на баща ми. Сякаш гледах от онези стари и трогателни черно-бели филми по времето на моето детство. Тогава забелязах, че и баща ми се беше издокарал с единствения си костюм, който, доколкото знам, беше му го подарил един приятел.

Гледах и не вярвах на очите си. Откъде бяха намерили тази рокля. Те танцуваха валс и се носеха леко под звуците му, макар че знаех, че заради мен не биха пуснали стария грамофон. После изведнъж се умориха и седнаха на спалнята. Майка ми се отпусна по гръб на възглавниците. Баща ми усърдно чистеше очилата си. Седях и ги гледах докато отдолу зави някаква линейка и гълъбите се размърдаха над главата ми. Слязох на улицата. Не ми се прибираще. Дълго се разхождах под зелените сенки на дърветата...

* * *

Не бях влизал в църквата от година. Стори ми се ремонтирана и по-свежа от преди. Миришеше на хубаво. Скоро беше имало сватба или панакида. Отец Йоан пишеше нещо в дебелия си книга в стаичката.

— Добър ден, отче — казах и му целунах ръката с известно притеснение. Май никога не бях го правил.

— Може ли да се запиша за венчаните във вашата църква. Колкото може по-скоро — добавих.

Отец Йоан ме погледна внимателно, после погледна календара и обърна чист лист в тефтера си. Подадох му листчето с написаните три имена и дати на раждане на мен и на Бистра. Знаех, че ще ми пресъхнат устата и се бях подготвил. Той ги преписа с грозен почерк и ми по-даде листчето обратно.

— И още едно венчаните, отче — казах бързо и обърнах листчето.

Отец Йоан записа и тях в тефтера си. После се сети и рече:

— А рождените дати на тия, вторите младоженци, знаете ли ги?

— Има ли значение, отче, щом хората се обичат.

— Не може без данни — каза строго. — Да си носите официалните удостоверения за брак. — После се разведри и рече:

— И двете сватби в един ден ли?

Бях подготвен за този въпрос.

— Нека да не са в един ден, отче — изрекох — току виж, че
булките били с едни и същи рокли...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.